

INHOUD

- 5 Voorwoord
- 8 Minder betaald werken – Rutger Bregman
- 10 De relatie tussen artificiële intelligentie (AI) en economie –
Ad van de Gevel en Charles Noussair
- 12 Zet die vluchtelingen aan het werk – Meindert Fennema
- 14 Ideeën op zich – Piet Hein Eek
- 16 Het einde van de oorzaak – Chris van der Heijden
- 18 Inzetbaarheidspaspoort – Rob Vinke
- 20 Olifantenpaden in data – Wil van der Aalst
- 22 Een mobiele telefoon die zichzelf oplaadt – William de Bruijn
- 25 De kloof tussen de burger en het individu – Paul van Tongeren
- 27 Creativiteit zelf – Johan Hoorn
- 30 Internetwiskunde – Matthijs Koot
- 32 Terug naar het paradijs kan niet meer – Ronald Veldhuizen
- 34 Mensen als natuurlijke cultuurwezens – Jan Abbink
- 36 Het jaar van de burger – Linda Bouws
- 38 Weg met de fantoompijn – Wim Willems
- 40 Duurzaamheidwerkplaats – Bastiaan Zoeteman
- 41 Homo politicus informaticus – Willem Witteveen
- 42 Mijn vertaalmachine en ik – Bennie Mols
- 44 Misleid je brein – Lotte van Dillen
- 47 Recht in het onderwijs – Jac Rinkes
- 48 ICT Burgerplatforms – Mireille Hildebrandt
Maak van economie weer een echte sociale wetenschap –
Henk Folmer
- 50
- 53 **Snow Fall: de toekomst van de journalistiek?** – Jerry Vermanen
- 54 Een goed idee voor de behandeling van kanker – Frank Kruyt
- 56 Breinen van ratten verbonden via internet – Rob van Hattum
- 60 Enkeltje Mars – Marieke Baan
- 62 **Het genoom is van ons** – Martina Cornel
- 64 Mensenrechten op de kaart – Antoine Buyse
- 66 **What's the idea?** – Marcel van Eeden
- 69 Mindshaping – Marc Slors
Van creatie naar acceleratie van nieuwe ondernemingen –
Sjoerd Romme
- 70
- 72 RoboEarth: internet voor robots – Carolien Kraaijvanger
- 76 De oorsprong van data – Martijn Schut
- 78 Superformule – Marco van Beers
- 81 Supply Chain Finance – Ronald Mahieu
Een slecht idee uit de jaren negentig – Jim Jansen en
Paul van de Water
- 83
- 86 Ik = wij – Ivan Wolffers
- 88 Slimme nieuwe materialen – Wim van Saarloos
- 90 Ik wil mijn licht terug – Emile Aarts
- 92 De kunst van het loslaten – Halleh Ghorasi
- 94 De vindmachine – Geert Mul
- 96 Op naar een Brainbook – Anton Nijholt
- 98 Alomtegenwoordige, ondeelbare tijd – Marieke Schilp
- 101 Zwerm van satellieten maakt een radiotelescoop – Mark Bentum
- 103 De ondertitelbril – Niels Schiller en Michiel van Overbeek
- 105 Een groene oase op het dak – Ries Agterberg
- 107 Genialiteit groeit op ellende – Simon Rozendaal
- 109 Mannen met visie – Klaas van Egmond
- 111 Literariteit en feitelijkheid kunnen samengaan – Anja de Feijter
- 113 Zonder politieke visie geen democratie – Stefan Verwer
- 115 Een digitale uitleenbibliotheek – Jaap Goedegebuure
- 116 Cybercouture: twitteren met je trui – Anneke Smelik
Zo weinig mogelijk zitten – Marc van den Bossche

- 118 **Positieve psychologie** – Karlein Schreurs
- 120 **De kracht van aandachtig niets doen** – Gabriel Anthonio
- 122 **Ontwerpend innoveren in de gezondheidszorg** – Richard Goossens
- 124 **Geen speelbal van hightech miljardairs** – Marcel Bullinga
- 126 **Aankoop van The Washington Post door Jeff Bezos** – Sjoerd de Jong
- 128 **Een brede blik voor de precieze kankerbehandeling** –
Liesbeth de Vries
- 130 **Seculiere partijen met krachtige waarden** – Jan Walburg
- 132 **Duurzame CO2-neutrale “zonne”-brandstoffen** – Egbert-Jan Sol
- 134 **Een nieuwe definitie van vrijheid in Europa** – Steve Austen
- 136 **Duizend poten** – Maurijn van der Zee
- 139 **Degressieve kinderbijslag** – Joep Geraedts
- 141 **Schumpeter had dus tóch gelijk** – Maarten Keulemans
- 142 **Droomboek** – Maarten Huygen
- 144 **Lang leve de oude technologie** –
- 146 **Een fiscale wereldmacht** – Kees Kraaijeveld
- 148 **Hassan Rouhani** – Gie Goris
- 152 **Radicaal vernieuwende, menselijke technologie** – Vanessa Evers
- 154 **One stop shop duurzame woningrenovatie** – *Nadia Verdeyen*
- 156 **Experimenteer (met schaliegas)!** – Ibo van de Poel
- 158 **De kweekvleeshamburger** – Diederik Jekel
- 161 **Veiliger bankieren heeft geen prijs** – Rens van Tilburg
- 162 **Studenten internetrecht 2013** – Arno Lodder
- 166 **Het beste idee van 2013 ontstond in 1966** – Vivianne Bendermacher
- 168 **Mensen moeten kleiner worden** – Felix Bopp
- 170 **Evasia** – Bas Raijmakers en Daniëlle Arets
- 170 **Geven in plaats van verkopen** – Wouter Hanegraaff
- 172 **Wiskunde en energieonderzoek: een uitstekende combinatie** –
Barry Koren
- 174 **De vrijplaats van directeuren** – Menno Baars
- 176 **Gebruik en vernietiging van enthousiasme** – Bernhard Hommel
- 178 **Wijsheidstradities** – Robert Jan Blomme en Bertine van Hoof
- 180 **De Maker Faire als Breinplein** – Jelle Jolles
- 181 **Hoe leef ik energieneutraal?** – Ena Voûte
- 182 **De nieuwe vinger Gods** – Carel Peeters
- 186 **Een zuivere mond, een zuivere grond: de mond spreekt boekdelen** –
Bram Buunk
- 188 **ScienceOnline** – Frank Nuijens
- 200 **overal vogels om naar te kijken, de hele dag** – Tom Claassen
- 202 **De kracht van een moreel ideaal** – Serena Does
- 204 **Rete Liberum: Common heritage of mankind** – Jan Smits
- 206 **TOP Software** – Rinus Plasmeijer
- 208 **De p-index** – Frank Provoost
- 211 **Het beste idee wordt gewoon gedaan** – Thijl Sunier
- 213 **Van cellen en weefsels naar hersens op chip** – *Albert van den Berg*
- 216 **Zero Emission Tree** – Erik Puik
- 218 **Agrilution: revolutie in voedselproductie** – Max Lössl, Mick de Kok
en Nick Hogervorst
- 220 **Afkijken van het brein** – Bart M. ter Haar Romeny en Remco Duits
- 222 **Waterschappen worden energieschappen** – Paul de Ruiter
- 224 **Het antwoord voor alle vragen** – Henk van Ess
- 226 **Een nieuwe bevlogenheid** – Joke Hermsen
- 228 **Persoonlijke fabricage** – Peter Troxler
- 230 **De Nederlandse auto** – Francisco van Jole
- 234 **De comeback van de biobrandstof** – Virgil Rerimassie
- 237 **Lang leve een lang leven** – Marco Visscher
- 239 **De pensionering van de Kafka-nakomelingen** –
Arjen van Witteloostuijn
-

- 241 Democratische gecijferdheid – Tazuko van Berkel
- 243 De transitie van de voedselproductie – Frederike Praasterink
- 245 Phonebloks – Sadettin Kirmiziyüz
- 247 Plasma en wonden – Gerrit Kroesen
- 250 Vooruitgang bij de behandeling van kanker – Hans Bos
- 252 Ouderdom verslaan? – Pascale Dijkers
- 254 Rijden op waterstof – Roeland Audenaerde
- 256 De gentle sectio caesarean – Linda Kohn
- 258 Het oude vredesideaal van de EU op de Balkan – Irene van der Linde
- 260 Doellijntechologie – Bernt Hugenholtz
- 262 Het vermijden van verrassingen – Harold Bekkering
- 264 Quest als huiswerk – Thomas Hendriks
- 266 Big data in de gezondheidszorg – Cecile J.W. Janssens
- 268 Ongelijke monniken, ongelijke kappen – Farid Tabarki
- 270 Het precariaat – Rivke Jaffe
- 273 De leeszaal – Marc Oostendorp
- 275 De AWBZ als erfenisverzekering – Johan Polder
- 277 Ruimte voor de jeugd – Bert Meijer
- 278 Digitale contrarevolutie – Albert Benschop
- 281 Delen is het nieuwe scheppen – Gerda Bosman en Niek Verlaan
- 283 Brilliant Failure Award – Health – Janienke Sturm
- 285 De ondernemende alfa – Rens Bod
- 288 Een verbouwing aan het huis van Einstein – Eric Bergshoef
- 290 Migratie in een grenzeloze wereld – Han Entzinger
- 292 Vijf seconden zen – Margot van Mulken
- 294 We zien de wolkenkrabber over het hoofd – Kees Machielse
- 296 Een gigantisch computermodel van ons brein – Niki Kortweg
- 298 Media en het puberbrein – Elly A. Konijn
- 301 Pillo – Charlotte Pompe
- 303 In 2030 is iedereen een cyborg – Sander Duivenstein
- 304 Het tegengaan van energiediefstal – Angèle Reinders
- 306 Genen en memen – Maarten van Buuren
- 308 De wet van Moore voor zonnecellen – Caspar van der Wal
- 310 Een robotbewijs – Pim Haselager
- 312 Computer van koolstofnanobuis – Wiro Niessen
- 314 Computertaal als tweede taal – Joris van Zundert
-
-

Voorwoord

Het is een teken van een ontwikkelde geest om met een gedachte te kunnen spelen zonder die te accepteren.

- Aristoteles

Wat was het beste idee van 2013? Aan meer dan honderd wetenschappers, journalisten en kunstenaars werd gevraagd wat zij het beste idee van 2013 vonden, op hun eigen vakgebied of daarbuiten, van henzelf of van een ander, in binnen- of buitenland.

De ingezonden ideeën gaan over politiek, filosofie, mens en maatschappij, innovatie, computers, geschiedenis en toekomst, theorie en praktijk. Soms behandelen ze grote algemene zaken en soms zijn ze concreet en klein. Door de bonte samenstelling ontstaat er een kruisbestuiving van ideeën. Sommige ideeën wringen met andere, alle ideeën wringen ergens met de werkelijkheid.

Er ademt een geest van optimisme uit de bijdragen. Er is veel vooruitgang op veel gebieden. Hier en daar klinkt een waarschuwing en wordt een teveel aan verwachtingen getemperd (bij kankeronderzoek en genetica bijvoorbeeld), maar de

algemene tendens is duidelijk: de wereld verandert en verandert snel en in de goede richting. De wet van Moore komt vaak voorbij: computers worden steeds sneller, en alles wat met computers werkt, gaat ook steeds sneller. Zonne-energie en duurzaamheid staan hoog op de agenda.

Er wordt veel gedacht in ons taalgebied. Deze bundel laat dat bruisende gedachteleven zien.

Hopelijk zet deze rijke ideeënverzameling u aan tot denken en inspireert ze u om uw eigen ideeën te ontwikkelen en te koesteren of de ideeën van anderen op te pakken en er iets mee te gaan doen.

Als u de bundel leest, opent er zich een wereld aan mogelijkheden.

Veel plezier,

Zet die vluchtelingen aan het werk

Het beste idee van 2013 werd twintig jaar geleden gelanceerd door Hans Janmaat, nu al weer elf jaar dood. Hij zei ooit: ‘Zet die vluchtelingen aan het werk, het liefst bij de dijkverzwaring’.

Een uitstekende suggestie, die helaas nooit is uitgevoerd. Ik bedoel niet zozeer het laatste deel van Janmaats uitspraak, maar wel het eerste.

Wat was dat mooi geweest als het destijds was ingevoerd: dat iedere asielzoeker in de periode dat hij wachtte op de uitspraak iets zou doen aan maatschappelijke dienstverlening, niet noodzakelijk in zijn eigen beroep, maar in de vorm van een stage bij de plattelandsvrouwen van Stellingwerf, Greenpeace, Human Right Watch, de carnavalsvereniging in Venlo, de brancheorganisatie van het Midden- en Kleinbedrijf, de Hartstichting, het Rode Kruis, Natuurmonumenten, woningbouwcorporaties, noem maar op. Zij waren dan in aanraking gekomen met Nederland op zijn breedst: het maatschappelijke middenveld. De gemiddelde Nederlander had zich een beeld kunnen vormen van de gemiddelde vluchteling. Die genoemde organisaties hadden een oogje in het zeil kunnen houden. Nederlandse ondernemers hadden hun oog kunnen laten gaan over het potentieel aan nieuwe arbeidskrachten.

Dan waren die asielzoekers niet terechtgekomen in opvangkampen, door Ayaan Hirsi Ali zo treffend beschreven in haar autobiografie ‘Mijn vrijheid’. Goedbedoeld, daar niet van, maar peperduur en met veel perverse prikkels, want ledigheid is des duivels oorkussen.

Natuurlijk, het probleem van de uitgeprocedeerde asielzoekers was er niet mee opgelost, maar zeker ook niet door verergerd. De asielzoeker was immers niet verdwenen in een

netwerk van onzichtbare lotgenoten. En in één opzicht was de oplossing van Janmaat wel beter geweest: doordat de organisaties die in Nederland het maatschappelijk middenveld vormen beter op de hoogte waren geweest van de frequentie waarmee de IND haar eigen tijdslimieten overschreed, waren de wachttijden niet in jaren, maar in maanden uitgedrukt. Nurten Albayrak was dan nooit directeur geworden van het COA en had zich dus ook niet in de nesten kunnen werken.

Misschien is het tijd om de suggestie van Hans Janmaat alsnog in de praktijk te brengen: als beste idee van 2013.